

PHÂN TÍCH MỘT SỐ ĐIỂM KHÁC NHAU TRONG CHÍNH SÁCH CỦA ADB VÀ CHÍNH SÁCH CỦA CHÍNH PHỦ VIỆT NAM TRONG BÁO CÁO KẾ HOẠCH TÁI ĐỊNH CƯ CHO CÁC DỰ ÁN PHÁT TRIỂN VỐN ODA Ở VIỆT NAM

ThS. Chu Duy Tuyên

*Chuyên gia về tái định cư và phát triển xã hội
Hệ thống quản lý tư vấn ADB*

Tóm tắt: Giải phóng mặt bằng cho các dự án phát triển đang là một vấn đề khó của các nhà đầu tư, đặc biệt là những dự án vốn vay ODA. Đây là một nguồn kênh huy động rất quan trọng trong phát triển kinh tế - xã hội Việt Nam hiện nay.

Khung chính sách cho bồi thường, hỗ trợ và tái định cư cho người bị ảnh hưởng, phải theo khung chính sách của nhà tài trợ, một đảm bảo cho việc giải ngân nguồn vốn ODA cho dự án, thường khung chính sách cho dự án có vốn ODA có một số điểm khác với chính sách của chính phủ Việt Nam.

Chính phủ Việt Nam đã ban hành quy chế: Quản lý và sử dụng nguồn hỗ trợ phát triển chính thức (Ban hành kèm theo Nghị định số 131/2006/NĐ-CP ngày 09 tháng 11 năm 2006 của Chính phủ) để giải quyết vấn đề trên.

Việc hiểu sự giống và khác nhau trong khung chính sách của nhà tài trợ và Chính sách của Chính phủ Việt Nam để thực hiện là một việc hết sức cần thiết cho người quản lý, đầu tư và thực hiện dự án. Nắm và thực hiện tốt nó sẽ tạo điều kiện tốt và dễ dàng cho các dự án vốn ODA và đặc biệt là các dự án có vốn trong nước, xây dựng khung chính sách cho giải phóng mặt bằng.

Bài viết này phân tích một số điểm khác nhau trong chính sách của ADB và chính sách Việt Nam, để từ đó người đọc dễ dàng phân biệt và áp dụng, xây dựng khung chính sách về bồi thường, hỗ trợ và tái định cư cho các hộ gia đình bị ảnh hưởng có nguồn vốn ODA giúp giải phóng mặt bằng đúng tiến độ trong xây dựng dự án.

Vai trò ODA cho phát triển ở Việt Nam và Cam kết của Chính phủ Việt Nam

Trong các nguồn vốn cho phát triển, nguồn vốn ODA (*Official Development Assistance*) là một nguồn vốn quan trọng giúp chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng cơ sở hạ tầng đặc biệt như đường giao thông, điện và nông nghiệp, thủy lợi... giúp đáp ứng đòi hỏi ngày một nhiều của nhu cầu phát triển. Trong lịch sử 16 năm tiếp nhận vốn ODA kể từ năm 1993 đến nay với tổng số tiền khoảng gần 40 tỉ USD. Năm 2010 Việt Nam nhận được số vốn cam kết cao kỷ lục. Với nguồn viện trợ 8 tỷ USD. Trong số đó, Ngân hàng Thế giới (WB- *World Bank*) trở thành nhà tài trợ lớn nhất với khoản cam kết gần 2,5 tỷ USD, tiếp

đến là Nhật Bản (hơn 1,6 tỷ USD) và thứ ba là Ngân hàng Phát triển Châu Á (ADB- *Asian Development Bank*) với hơn 1,4 tỷ USD.

Đập chính và cửa lấy nước Hồ chứa Phước Hòa đang được xây dựng- Nguồn vốn của ADB (9/2011)

Ngân hàng phát triển Châu Á (ADB) là kênh quan trọng trong việc huy động nguồn vốn ODA cho xây dựng cơ sở hạ tầng, cho đến tháng 3/2011, ADB phê duyệt 114 khoản vay cho Chính phủ Việt Nam trị giá 9,09 tỷ USD, 1 khoản bảo lãnh trị giá 325 triệu USD, 255 dự án hỗ trợ kỹ thuật, trị giá 199,5 triệu USD và 26 dự án tài trợ khác trị giá 150,1 triệu USD. Việt Nam cũng tham gia vào các dự án hỗ trợ kỹ thuật của ADB dành cho Tiểu vùng sông Mê Kông. Hiện nay, Việt Nam là một trong những thành viên nhận nhiều nguồn tài trợ nhất từ Quỹ phát triển châu Á (*ADF-Asian Development Fund*) và cũng là một nước được ADB cung cấp đáng kể các khoản vay thông thường (OCR- Ordinary Capital Resources)

Tuân thủ các quy định của pháp luật Việt Nam và điều ước quốc tế về ODA mà Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là thành viên. Chính Phủ Việt Nam ban hành quy chế: Quản lý và sử dụng nguồn hỗ trợ phát triển chính thức (Ban hành kèm theo Nghị định số 131/2006/NĐ-CP ngày 09 tháng 11 năm 2006 của Chính phủ). Ngoài ra còn có các hướng dẫn được ban hành thực hiện quy chế này như: Thông tư của Bộ Kế hoạch và Đầu tư số 04/2007/TT-BKH ngày 30/07/2007 hướng dẫn thực hiện quy chế quản lý và sử dụng nguồn hỗ trợ phát triển chính thức...

Điều quan trọng trong Nghị định 131 quy định: Trong trường hợp điều ước quốc tế về ODA mà Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là thành viên có quy định khác với các quy định của pháp luật Việt Nam thì thực hiện theo quy định của điều ước quốc tế đó

Tuyên bố chính sách bảo trợ xã hội tháng 6 năm 2009 của ADB

ADB hiện nay đã ban hành: Tuyên bố chính sách bảo trợ xã hội (*Safeguard Policy Statement*), tháng 6 năm 2009, nhìn chung được hiểu là chính sách hoạt động của ADB với mục đích ngăn ngừa, giảm thiểu, hoặc giảm nhẹ các tác động xã hội, trong đó bao gồm việc bảo vệ quyền các đối tượng có khả năng bị ảnh hưởng hoặc bị lề hóa của sự phát

triển, Nó bao gồm ba chính sách hiện hữu: Tái định cư không tự nguyện (*IR- Involuntary Resettlement*), chính sách dân bản địa (*IP-indigenous People*), và chính sách môi trường (*EP – Environment Policy*). Các mục tiêu của chính sách IR là (i) tránh tái định cư không tự nguyện, (ii) khai thác các phương án để tránh hạn chế mức ít nhất về ảnh hưởng, (iii) khôi phục mưu sinh và (iv) cải thiện mức sống của các hộ nghèo và các hộ bị ảnh hưởng. Mục tiêu Chính sách dân tộc người bản địa là (i) thiết kế và thực hiện các dự án sao cho bản sắc, nhân quyền, hệ thống sinh kế và sự độc đáo về văn hóa của người bản địa theo cách định nghĩa của chính họ được tuyệt đối tôn trọng. và (ii) đảm bảo rằng các người bản địa nhận được các lợi ích về kinh tế và xã hội phù hợp về văn hóa không chịu các ảnh hưởng bất lợi do kết quả của các dự án và có thể tham gia tích cực trong các dự án ảnh hưởng đến họ. Chính sách ADB về Giới tính và sự phát triển (1998) chấp nhận về việc thực hiện xu hướng chủ đạo về như là chiến lược chính trong việc đảm bảo cân đối về giới tính và đảm bảo rằng phụ nữ tham gia và rằng nhu cầu của họ được giải quyết rõ ràng trong quá trình lập quyết định về các hoạt động phát triển. Chính sách xã hội mới và các yêu cầu cũng nhắc lại về tầm quan trọng về vấn đề giới tính trong việc lập các hồ sơ xã hội trong tất cả các giai đoạn nhằm đảm bảo rằng các mối quan tâm về giới tính cũng được đề cập bao gồm tư vấn cụ thể về giới tính và công bố thông tin. Điều này bao gồm cả sự quan tâm chú ý đặc biệt đến việc đảm bảo tài sản của phụ nữ, và các quyền sử dụng đất và cải tổ/khắc phục các mức sống và đảm bảo rằng phụ nữ sẽ nhận được khoản lợi của dự án. Các chính sách khác của ADB về việc vấn đề lập kế hoạch tái định cư và công tác thực hiện là Chính sách truyền thông công chúng (i) (Tháng Ba/2005), và (ii) Cơ cấu trách nhiệm giải trình (2003).

Các chính sách trong báo cáo Tái định cư (*RP- Resettlement Plan*) của các dự án phát triển vốn vay ADB sẽ thực hiện theo các

nguyên tắc của chính sách xã hội của ADB như sau:

a) Ảnh hưởng về giải phóng mặt bằng, đất đai, kiến trúc.... và phải giảm tối thiểu tối đa bằng cách tìm hiểu chọn lựa các phương án dự án khác hoặc thiết kế khác.

b) Công tác đền bù phải dựa trên nguyên tắc của chi phí di dời tại thời điểm đền bù theo khung chính sách của ADB

c) Người di dời (DPs- Displace Peoples) không có quyền hạn hoặc bất kỳ quyền luật pháp công nhận nào đối với đất đai đều có quyền hỗ trợ giải phóng mặt bằng và bồi thường cho tài sản không có đất theo giá thay thế.

d) Việc tham vấn cộng đồng phải công khai (PC- Public Consultant) sẽ được thực hiện với người di dời, các hộ địa phương, các cộng đồng bị ảnh hưởng và các nhóm, tổ chức xã hội liên quan và đảm bảo việc tham gia của họ từ việc lập kế hoạch đến việc thực hiện. Các ý kiến và đề nghị của người di dời và cộng đồng cũng phải được xem xét đến trong quá trình thực hiện.

e) Bản thảo, cuối cùng và bất kỳ cập nhật nào đối với kế hoạch giải phóng mặt bằng và kế hoạch phát triển người dân tộc (EMDP- Ethnic Minority Development Plan) sẽ được thông tin đến người di dời và các hộ tại địa phương theo mẫu và ngôn ngữ có thể hiểu được đối với họ trước khi trình lên ADB xem xét và phê duyệt.

f) Việc xác định, lập kế hoạch Giải phóng mặt bằng và quản lý phải đảm bảo rằng phải quan tâm đến vấn đề giới tính, giống nòi.

g) Cần phải phối hợp các biện pháp đặc biệt trong kế hoạch giải phóng mặt bằng nhằm bảo vệ các nhóm dễ bị tổn thương về kinh tế và xã hội như các hộ nghèo tại địa phương, các hộ phụ nữ làm chủ hộ làm trụ cột gia đình, trẻ em, người khuyết tật, người già, không đất hoặc không nơi nương tựa và người sống dưới mức độ nghèo, cận nghèo nói chung mà giúp họ có điều kiện chóng vượt qua và hòa đồng cùng cộng đồng trong cuộc sống mới sau khi bị di dời và thiết hại tới nơi ở mới.

Kênh dẫn nước hồ chứa Phước hòa (gói 1 C)- Nguồn vốn ADB – 9/2011

h) Các đặc tính về tôn giáo và văn hóa phải được tôn trọng và được bảo tồn trong phạm vi tối đa.

i) Đánh giá tác động xã hội về độ nhạy giới tính và văn hóa phù hợp và công tác kiểm soát phải được thực hiện trong nhiều giai đoạn khác nhau của dự án.

Phân tích một số điểm khác nhau trong chính sách của ADB và chính sách Việt Nam

a) Theo chính sách của ADB, điều kiện để giải ngân là các yêu cầu của Ngân hàng được đáp ứng liên quan đến việc tái định cư, đền bù và ổn định dân cư đối với tất cả các hộ bị ảnh hưởng (APs- *Affected People*) như đã quy định trong Chính sách bảo trợ của ADB và chính sách ADB về tái định cư không tự nguyện (IR) và nghị định về quản lý và sử dụng nguồn hỗ trợ phát triển chính thức (Ban hành kèm theo Nghị định số 131/2006/NĐ-CP ngày 09 tháng 11 năm 2006 của Chính phủ) mà Chính phủ Việt Nam ký kết

b) Với việc ban hành Nghị định số 197/2004/ND/CP (3/12/2004) và các nghị định liên quan bổ sung sau này như Nghị định 69/2009/ND-CP..., các chính sách và quy định của Chính phủ đã trở nên gần đồng nhất với các chính sách bảo trợ xã hội của ADB. Tuy nhiên, vẫn còn một số chưa thể đồng nhất giữa 2 khung chính sách, do đó các điều khoản và nguyên tắc được chấp nhận trong các hồ sơ lập kế hoạch giải phóng mặt bằng cho dự án vốn ODA sẽ thay thế theo điều khoản của bên vay, như đã nêu trong Nghị định số 131/2006/ND-CP (tháng 11/2006) quy định về việc quản lý và sử dụng nguồn hỗ trợ phát triển chính thức (ODA)..

c) Cũng lưu ý rằng theo Nghị Định số

197/2004, Điều 32, có đề cập rằng "Ngoài sự hỗ trợ được quy định trong điều 27, 28, 29, 30 và 31 của Nghị định này, căn cứ trên các thực tế tại địa phương, Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp Tỉnh sẽ quyết định về các biện pháp hỗ trợ nhằm ổn định đời sống và sản xuất của những người có đất bị thu hồi, các trường hợp đặc biệt phải được trình đến Thủ tướng Chính phủ để quyết định". Vì vậy, chính sách áp dụng cho

những dự án phát triển có nguồn vốn từ ODA theo Nghị Định số 131/2006/ND-CP thường phải được Thủ tướng xem xét phê duyệt một khung chính sách cho dự án để thực hiện.

d) Sự khác biệt giữa các Luật của Nhà nước và Nghị định của Chính phủ và chính sách ADB liên quan đến việc giải phóng mặt bằng và bồi thường, được thể hiện một số nét chính trong bảng dưới đây.

*Bảng: Phân tích một số điểm khác nhau trong chính sách của ADB và chính sách Việt Nam
Giới thiệu*

Các vấn đề chính	Luật Nhà Nước	Chính sách ADB
<p>Điều kiện hợp pháp để được nhận đền bù & hỗ trợ.</p> <p>Người sử dụng không có quyền</p>	<p>Nghị Định số 69/2009 Điều 14(1) Nếu người có đất bị Nhà nước thu hồi đáp ứng các điều kiện liên quan đến sở hữu đất đai được nêu trong điều 8, mục 1,2,3,4,5,7,9,10,11 của Nghị Định số 197/2004, thì họ sẽ nhận tiền đền bù; Nếu họ không đáp ứng tất cả các điều kiện về đền bù, thì ủy ban nhân dân của các tỉnh hoặc các thành phố trực thuộc trung ương phải xem xét hỗ trợ trên.</p> <p>Nghị Định số 69/2009/ND-CP Điều 24(4): Tài sản đi kèm theo đất rơi vào một trong số các trường hợp được mô tả trong Điều 4, 6, 7 và 10 của điều 38 về Luật đất đai sẽ không được bồi thường.</p> <p>Quyết định của các UBND các tỉnh nói rõ điều này theo thời gian xây dựng.</p> <p>Ví dụ tại Tỉnh An Giang. Quyết định của UBND tỉnh An Giang số 25/2010/QĐ-UBND (Điều 24(4)) có nêu rằng nhà xây dựng trái với quy hoạch đất đai được công bố sau 1/7/2004 sẽ không được hưởng bồi thường.</p> <p>Quyết định của UBND tỉnh An Giang số 25/2010/QĐ-UBND</p>	<p>Thiếu quyền hợp pháp chính thức đối với đất đai với bất kỳ người bị ảnh hưởng nào không phải là không phải là rào cản đối với các thể chế chính sách ADB.</p> <p>Người bị ảnh hưởng không có tựa đề để được đền bù bao gồm người thuê đất bị ảnh hưởng, những người thuê đất trả sản phẩm, và người chiếm dụng bất hợp pháp phải di dời, đều có quyền có những phương án khác nhau về việc hỗ trợ tái định cư miễn là họ đã trồng trọt, chiếm đất trước khi có ngày thông báo di dời. Việc hỗ trợ tái định cư đối với người bị ảnh hưởng không có tựa đề để đền bù cũng có thể bao gồm đất di dời mặc dầu không có quyền nào đối với người bị ảnh hưởng nêu trên. Gói tái định cư có thể bao gồm các biện pháp nhằm đảm bảo rằng người bị ảnh hưởng trên có thể tìm ra các phương án chọn lựa nơi sinh sống hoặc các nguồn thu nhập phụ thuộc vào sự thiệt hại của họ. Khi việc bồi thường đất đai của chính quyền không đủ để khắc phục, phục hồi lại kinh tế và cơ sở xã hội của người bị ảnh hưởng, thì cần phải có các biện pháp xã hội bổ sung phù hợp. [OMF- Operations Manual Policies 02, Tháng 09/ 2006]</p> <p>Cải thiện mức sống của nhóm người dễ bị thương tổn, người nghèo mất nơi ở</p>

Các vấn đề chính	Luật Nhà Nước	Chính sách ADB
	<p>(Điều 25(2)(b)) có nêu rằng các kết cấu xây dựng trên đất không có đủ tư cách pháp nhân để đền bù, nhưng tại thời điểm đất xây dựng chưa bị khoanh vùng có thể được hưởng trợ cấp đến 80% chi phí đền bù.</p> <p>UBND tỉnh có thể đánh giá ban hành việc hỗ trợ tái định cư dựa trên từng trường hợp một.</p>	<p>bao gồm phụ nữ làm chủ hộ phải có một chính sách hỗ trợ bổ sung ngoài chính sách quy định để họ sớm vượt qua sự thu hồi đất và chống bần cùng hóa, ít nhất bằng các tiêu chuẩn tối thiểu của quốc gia.</p> <p>Tại các khu vực nông thôn, cung cấp cho họ các cơ sở có pháp lý về đất đai và nguồn sống và tại các khu vực đô thị, cung cấp cho họ các nguồn thu nhập phù hợp và cơ sở hợp pháp về điều kiện nhà ở phù hợp.</p> <p>Cần đảm bảo rằng người di dời không có chủ quyền đối với đất đai hoặc quyền hợp pháp nào công nhận đối với đất đai đều có quyền nhận được sự hỗ trợ tái định cư và bồi thường đối với các mất mát về tài sản không phải đất. [Yêu cầu bảo trợ xã hội của ADB 2: Tái định cư không tự nguyện.</p>
Các nguyên tắc bồi thường	<p>Nghị Định số 69, Điều 14(2); 16(1): Người có đất bị thu hồi sẽ được đền bù với một mảnh đất mới có cùng diện tích và mục đích sử dụng; Nếu không có đất bồi thường, thì họ phải nhận được khoản bồi thường bằng với giá trị quyền sử dụng đất được tính toán dựa trên giá đất tại thời điểm ban hành quyết định thu hồi.</p> <p>Nghị Định số 197/2004,[Điều 9] đề cập về việc bồi thường dựa trên giá thị trường. Khi có sự khác biệt giữa giá sử dụng đất được thông báo bởi UBND tỉnh/ thành phố và giá thị trường tại thời điểm ban hành quyết định thu hồi đất, thì UBND tỉnh thành phố sẽ quyết định dựa trên giá đất cụ thể phù hợp.</p> <p>Ví dụ :Quyết định của UBND thành phố Cần Thơ số</p>	<p>Yêu cầu 2 tại chính sách bảo trợ xã hội của ADB: Tái định cư không tự nguyện có nêu rằng bên vay /chủ đầu tư phải cung cấp đất thay thế phù hợp và các kết cấu hoặc bồi thường bằng tiền mặt với đầy đủ các chi phí đối với đất và các kết cấu đã mất. (Khoản 8)</p> <p>Sự ưu tiên áp dụng cho các chiến lược giải phóng mặt bằng cho những người di dời, những người đời sống có nguồn sinh sống dựa trên đất đai. Các chiến lược này có thể bao gồm giải phóng mặt bằng đất công hoặc đất tư được thu hồi hoặc mua để tái định cư. Khi đất thay thế được xem xét, thì người di chuyển đến nơi ở mới sẽ được cung cấp đất mà có các tiện ích về vị trí, tiềm năng và các yếu tố khác ít nhất bằng với các lợi ích về đất sẽ bị thu hồi. Nếu đất không phải là phương án ưu tiên của người di dời hoặc số lượng đất không đủ theo giá hợp lý, các phương án</p>

Các vấn đề chính	Luật Nhà Nước	Chính sách ADB
	<p>12/2010/QĐ-UBND (Điều 9) có nêu rằng trong trường hợp có sự khác biệt giữa các giá tính công bố và giá thị trường tại thời điểm ban hành quyết định khắc phục, thì giá bồi thường sẽ dựa trên giá thị trường trong các hoàn cảnh thông thường.</p> <p>Nghị Định số 69/2009 (Điều 24(1)) và quyết định của UBND tỉnh Đồng Tháp số 29/2009/QĐ-UBND (Điều 8(1)) có nêu rằng các kết cấu cho công trình xây dựng ở sẽ được bồi thường theo giá trị thay thế mà không có sự giảm giá.</p> <p>Nghị định số 69/2009 (Điều 24(2)) có nêu rằng công trình phụ (không ở) sẽ được bồi thường dựa trên giá trị hiện tại (giảm giá) cộng với chi phí phát sinh của giá trị hiện tại, tổng giá trị của nó không vượt quá 100% giá trị thay thế thực tế.</p> <p>Quyết định của UBND tỉnh Đồng Tháp số 29/2009/QĐ-UBND (Khoản 8(2)) có nêu rằng các công trình phụ (không ở) sẽ được bồi thường dựa trên giá trị hiện tại (lệch giá) cộng với 10% giá hiện hành</p>	<p>khác không dựa trên đất sẽ được xây dựng dựa trên các cơ hội về việc làm hoặc tự tuyển dụng sẽ được cung cấp ngoài bồi thường bằng chi phí về đất và các tài sản khác đã mất mát thêm cho các hộ bị ảnh hưởng (khoản. 9).</p> <p>Mức bồi thường về nhà ở, đất đai và các tài sản khác theo yêu cầu sẽ được tính theo giá thay thế. Việc tính toán của toàn bộ chi phí thay thế sẽ dựa trên các yếu tố sau: (i) giá thị trường; (ii) chi phí giao dịch; (iii) Lợi tức cộng dồn, (iv) chi phí chuyển tiếp và phục hồi; và (v) các khoảng thanh toán áp dụng khác nếu có. Khi các điều kiện thị trường không có hoặc trong giai đoạn hình thành, bên vay/thân chủ sẽ tham vấn với người di dời hoặc tổ chức hợp dân để thu nhận thông tin phù hợp về giao dịch đất đai gần đây, giá trị đất theo các loại, loại đất, sử dụng đất, phương thức theo vụ mùa và sản xuất vụ mùa, khả năng sẵn có của đất trong khu vực dự án và khu vực, và thông tin liên quan khác .... Các chuyên gia có kinh nghiệm và năng lực sẽ thực hiện việc đánh giá các tài sản cần thiết. Khi áp dụng phương pháp đánh giá này, việc giảm giá các cấu kiện và tài sản sẽ không được xem xét hoặc thuê một đơn vị đánh giá độc lập thực hiện việc thẩm định giá (khoản 10)</p>
<p>Các cơ sở kinh doanh & Người lao động làm thuê</p>	<p>Nghị Định số 69/2009, Điều 20(2) có nêu rằng chỉ các doanh nghiệp có chứng nhận đăng ký kinh doanh mới được quyền nhận được sự hỗ trợ. Khi đất được sử dụng bởi một tổ chức kinh tế có đăng ký, hộ sản xuất, hộ kinh doanh, mà bị ngừng sản xuất kinh doanh thì người sử dụng sẽ được bồi thường bằng 30% (giá trị cao nhất) của thu</p>	<p>Yêu cầu bảo hộ xã hội 2 của ADB: Tái định cư không tự nguyện có nêu: trong trường hợp người di dời về mặt kinh tế, bất kể đến việc họ được di dời hay không, thì bên vay/chủ đầu tư sẽ lập tức bồi thường đối với mất mát của lợi nhuận hoặc nguồn sinh kế với giá thay thế. Bên vay/ chủ đầu tư cũng sẽ cung cấp hỗ trợ như các tiện ích tín dụng, đào tạo và các cơ hội việc làm để họ có thể cải thiện</p>

Các vấn đề chính	Luật Nhà Nước	Chính sách ADB
	nhập sau thuế trong một năm tùy thuộc vào thu nhập bình quân trong 03 năm liền kề trước đó được cơ quan thuế xác nhận.	hoặc ít nhất phục hồi khả năng thu nhập của họ, mức độ sản xuất, và các tiêu chuẩn sinh hoạt đến cấp độ trước khi di chuyển
Hỗ trợ ổn định cuộc sống và ổn định sản xuất	Nghị định số 69/2009 (Điều 20(1)) hay ví dụ Quyết định của UBND tỉnh Đồng Tháp số 29/2009/QĐ-UBND (Điều 16) có nêu rằng các hộ trực tiếp sản xuất nông nghiệp mất từ 30% đất nông nghiệp trở lên được quyền hỗ trợ ổn định cuộc sống.	Yêu cầu bảo hộ xã hội 2 của ADB : Các hộ và các cá nhân bị ảnh hưởng nghiêm trọng đều có quyền được sự hỗ trợ chuyển tiếp và hỗ trợ phát triển. Người di dời bị ảnh hưởng nghiêm trọng là những người mất trên 10% tài sản sản xuất/ nguồn sinh kế hoặc bị di dời. [Yêu cầu bảo hộ xã hội 2 của ADB: Tái định cư không tự nguyện (IR) (khoản 11); OM Phần F2/OP (khoản 19)].
Chương trình phục hồi thu nhập	Nghị định số 69/2009 (Điều 22) hay ví dụ Quyết định của UBND tỉnh Đồng Tháp số 29/2009/QĐ-UBND (Điều 14) có nêu rằng các hộ bị ảnh hưởng trực tiếp sản xuất nông nghiệp mất từ 30% đất nông nghiệp trở lên được quyền hỗ trợ phục hồi thu nhập..	Các hộ bị ảnh hưởng nghiêm trọng mất trên 10% tài sản sản xuất và nguồn sinh kế đều có quyền hỗ trợ cải tạo kinh tế để phục hồi thu nhập và mức sinh kế đến cấp độ tiền dự án

Một số điểm cần khi thực hiện các dự án OAD ở Việt Nam từ các điểm khác biệt trên

- Theo chính sách của ADB, điều kiện để giải ngân là các yêu cầu của Ngân hàng được đáp ứng liên quan đến việc tái định cư, đền bù và ổn định dân cư đối với tất cả các hộ bị ảnh hưởng (APs- Affected People) như đã quy định trong Chính sách bảo trợ của ADB và chính sách ADB về tái định cư không tự nguyện (IR) và nghị định về quản lý và sử dụng nguồn hỗ trợ phát triển chính thức (Ban hành kèm theo Nghị định số 131/2006/NĐ-CP ngày 09 tháng 11 năm 2006 của Chính phủ) mà chính Phủ Việt Nam ký kết. Do đó khung chính sách cho dự án có nguồn vốn ADB sẽ được Thủ tướng phê duyệt riêng cho dự án sau khi khung chính sách cho dự án được các Bộ và Tỉnh và Các Sở ban ngành liên quan sau khi xem xét và góp ý và được gửi tới

ADB cho xem xét phê duyệt và thống nhất.

- Do đó việc hiểu và thực hiện khung chính sách riêng được chấp thuận cho dự án là một yếu tố quan trọng theo đúng yêu cầu của chính sách bảo trợ xã hội của ADB và thành công của dự án. Việc hiểu này phải được hiểu từ người bị ảnh hưởng về quyền lợi chính sách dành cho họ, thậm chí tới các nhóm dễ bị thương tổn là một đối tượng quan tâm đặc biệt của ADB, để chống lè hóa và bản cứng hóa khi bị thu hồi đất cho dự án. Ngoài ra phải hiểu từ cơ quan quản lý dự án (PMU) và các tổ chức địa phương thực hiện liên quan đến việc tái định cư, đền bù và ổn định dân cư đối với tất cả các hộ bị ảnh hưởng.

- Các cơ quan tổ chức địa phương thực hiện việc đền bù, tái định cư và hỗ trợ thường theo chính sách hiện hành hiện nay của Chính Phủ như nghị định 197, nghị định

69/2009 và một số chính sách, thông tư hướng dẫn thực hiện các nghị định này, do đó khi thực hiện các dự án vốn ODA, Tư vấn dự án phải có các chương trình tập huấn cho các bộ thực hiện của địa phương liên quan tới công việc như: Hội đồng bồi thường – Giải phóng mặt bằng, hoặc Trung tâm phát triển Quỹ đất là những cơ quan thường xuyên trách nhiệm chính trong công tác giải phóng mặt bằng về khung chính sách cho dự án, bảng câu hỏi điều tra bước PPTA (Proposed Project Technic Assistance) và bước DMS (Detail measure Survey), các cuộc điều tra thẩm định giá thay thế (Cost replace Study -CRS), và các cuộc họp tư vấn cộng đồng (Public Consultant Meeting –PCM) và công bố thông tin cho dự

án và các chính sách phục hồi thu nhập (Income Restoration Program -IRP), chuyển đổi nghề cho người bị ảnh hưởng, xác định nhóm dễ bị thương tổn và chính sách bổ sung cho họ, các cuộc điều tra Kinh tế - Xã hội (Society Economic Survey- SES) hay HIV, Giới ... phục vụ cho công tác và đáp ứng chính sách bảo trợ xã hội của ADB

- Việc cán bộ địa phương hiểu và thực hiện khung chính sách của OAD cho dự án, sẽ giảm đi các khó khăn và trì hoãn giải phóng mặt bằng cho dự án. Đặc biệt là các vướng mắc khi gặp phải khi giải phóng mặt bằng cho các dự án khác có nguồn vốn từ địa phương cho địa phương trong thời gian phát triển dự án ODA và sau này.

TP. Hồ Chí Minh 18/10 /2011

Tài liệu tham khảo:

- 1- Luật đất đai 2003/QH11 ngày 26/11/2003
- 2- Nghị định 197/2004/ND-CP về việc bồi thường, hỗ trợ tái định cư trong trường hợp Nhà nước thu hồi đất
- 3- Nghị định 69/2009/NĐ-CP về Quy định bổ sung về quy hoạch sử dụng đất, giá đất, thu hồi đất, bồi thường, hỗ trợ và tái định cư]
- 4- Nghị định 131/2006/NĐ-CP ngày 09/11/2006 về Quy chế quản lý và sử dụng nguồn hỗ trợ phát triển chính thức nguồn vốn ODA
- 5- Thông tư của Bộ Kế hoạch và Đầu tư số 04/2007/TT-BKH ngày 30/07/2007 hướng dẫn thực hiện quy chế quản lý và sử dụng nguồn hỗ trợ phát triển chính thức ODA
- 6- Các Quyết định của UBND tỉnh An Giang số 25/2010/QĐ-UBND, Quyết định của UBND thành phố Cần Thơ số 12/2010/QĐ-UBND, Quyết định của UBND tỉnh Đồng Tháp số 29/2009/QĐ-UBND về việc triển khai nghị định 197 và 69 tại địa phương...
- 7- Bộ KH và Đầu Tư –ADB: cẩm nang hướng dẫn chuẩn bị và thực hiện dự án nguồn vốn ODA do ADB tài trợ ở Việt Nam – Hà Nội tháng 9 năm 2009
- 8- ADB- Safeguard Policy Statement, June 2009
- 9- ADB- IR- involuntary resettlement -1995, IP- indigenous People, EP – Environment policy
- 10- ADB- Resettlement Summaried - 2009
- 11- ADB- Operations Manual Bank Policies (BP) – September, 2009
- 12- ADB- adb.org: ADB and Viet Nam relationship from 1993 to day (2011)
- 13- ADB- Viet Nam: Central MeKong Dental Region Connectivity project - Technical Assistance Consultant's reports- January-2011

Abstract

ANALYSIS OF SOME DIFFERENT POINTS BETWEEN ADB POLICY AND POLICY OF THE VIETNAM GOVERNMENT IN RESETTLEMENT PLAN REPORT FOR DEVELOPMENT PROJECTS FINANCED BY ODA IN VIET NAM

Ground Clearance for development projects is a difficult problem of investors, especially ODA loan projects. This is a important channel resource to finance for developing economic – society in Vietnam currently.

Policy framework for Compensation, supports and resettlement of people affected by these loan projects, which need be implemented according to policy framework of the donor, that is a guarantee for disbursement of ODA capital for the project, usually the policy for the ODA finance project , there are some different points to the policy of the Government of Vietnam.

Therefore the Government of Vietnam has issued regulations: Management and Utilization of Official Development Assistance –ODA (issued together with Decree No. 131/2006/ND-CP November 9, 2006 by the Government) to solve these different problems.

Understanding the similarities and differences in the policy framework of donors and policy of the Government of Vietnam to perform an essential job for management, investment and project implementation.

Know and implement policy framework for the project, that will apply better and easier for clearing ground site of ODA projects, especially projects with domestic capital to apply for site clearance.

This article analyzes some differences in ADB's policy and Vietnam's policy, so that the reader will be without difficult , easy distinguishable and the application, design for the policy framework on compensation, support and resettlement for households affected by the ODA finance project to help site ground clearance as scheduled in projects construction.